

Ocenianie Przedmiotowe
z przedmiotów przyrodniczych (biologia, geografia, przyroda)
w klasach: 4-8
Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Siedlcach
(aktualizacja 01.09.2022r.)

Opracował zespół nauczycieli przedmiotów przyrodniczych w składzie:

- Marek Madziar
- Beata Popek
- Agnieszka Walesiak

Podstawa programowa:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół

(rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z 2017 r. poz.356)

1. **Ocenianie Przedmiotowe** powinno polegać na rozpoznaniu przez nauczyciela postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania na poziomie klasy lub grupy zaawansowania, umożliwiającym dokonanie oceny.
2. **OP ma na celu:**
 - a) bieżące i systematyczne informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
 - b) pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
 - c) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - d) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
 - e) zebranie informacji niezbędnych nauczycielowi w nieustannym dostosowywaniu swoich działań dydaktycznych do zmieniających się warunków, potrzeb i możliwości rozwojowych ucznia,
 - f) motywować ucznia oraz skłaniać jego, jak i nauczyciela do wyciągania wniosków z dotychczasowej współpracy.
 - g) rozwijanie poczucia odpowiedzialności ucznia za jego osobiste postępy.
3. **Cechy OP-** aby powyższe zadania zostały w pełni zrealizowane, ocena osiągnięć uczniów musi być:
 - trafna - zgodność ocenianych wiadomości i umiejętności ucznia z określonymi w programie osiągnięciami i treściami,
 - jawna i zrozumiała - uczniowie muszą wiedzieć, czego się od nich oczekuje i znać wszystkie sposoby oceniania,
 - rzetelna - maksymalne wyeliminowanie subiektywizmu,
 - motywująca - ocena i stosowane narzędzia oceny powinny zachęcać ucznia do prezentowania jego kreatywności,
 - ciągła i systematyczna - ocena powinna skłaniać zarówno ucznia, jak i nauczyciela do refleksji na temat dotychczasowej pracy i uczenia się,
 - poddawana ewaluacji - umiejętności ucznia muszą rozwijać się w pożądanym kierunku i tempie, a metody nauczania muszą sprzyjać jego rozwojowi.

4. Korelacja Systemu Oceniania:

Ocenianie Przedmiotowe w zakresie nauczania w szkole podstawowej skorelowane jest z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem SP Nr 3 w Siedlcach.

Na realizację programu geografii i biologii w szkole podstawowej przewidziano 5 godzin w cyklu czteroletnim oraz przyrody 2 godziny w cyklu rocznym.

5. Środki dydaktyczne do indywidualnej pracy ucznia

Każdy uczeń w poszczególnych klasach powinien posiadać następujący zestaw środków dydaktycznych do pracy indywidualnej:

- podręcznik
- zeszyt ćwiczeń- nieobowiązkowy
- zeszyt przedmiotowy
- atlas geograficzny- na lekcji egzemplarz szkolny
- przyrządy do wykonywania rysunków i pomiarów na mapie (ołówek, kolorowe kredki, cyrkiel, linijka, ekierka, kątomierz).

6. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych (zasady, narzędzia)

Sprawdzanie osiągnięć uczniów obejmuje następujące wskaźniki:

- sprawdzanie pisemne,
- odpowiedzi ustne i pisemne,
- prace domowe, projekty
- aktywności dodatkowe (projekty, plansze tematyczne, gazetki geograficzne, aktywność na lekcji),
- aktywny udział w geograficznych zajęciach pozalekcyjnych,
- obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie (w szkole i w terenie np. wycieczki),
- kontrola zeszytów przedmiotowych,
- udział w konkursach

7. Wiadomości i umiejętności nabyte w trakcie realizacji programu nauczania podlegają ocenie. Oceny bieżące (częstkowe), semestralne i końcoworoczne wyrażone są w stopniach wg skali (MEN).

- celujący (6, cel.),
- bardzo dobry (5, bdb.),
- dobry (4, db.)
- dostateczny (3, dst.),
- dopuszczający (2, dop.)
- niedostateczny (1, ndst),

8. Formy i metody sprawdzania osiągnięć ucznia:

- sprawdziany po każdym dziale nauczania,
- kartkówki (max. z trzech ostatnich lekcji),
- prezentacje multimedialne,
- prace wykonywane na mapach konturowych,
- ocena prac domowych,
- ocena prac wykonywanych na lekcji,
- ocena aktywnego uczestnictwa w lekcji,
- udział w konkursach organizowanych przez kuratorium, wewnętrznych i międzyszkolnych oraz organizowanych przez inne instytucje

Przy ocenianiu prac pisemnych będzie stosowana następująca punktacja:

- **0-25%** niedostateczny
- **26-40%** dopuszczający
- **41-50%** dopuszczający z plusem
- **51 –64%** dostateczny
- **65 –74%** dostateczny z plusem
- **75-84 %** dobry
- **85-90 %** bardzo dobry
- **91-95%** bardzo dobry

- **96 -98% bardzo dobry z plusem**
- **99-100% celujący**

Ad. 9a)

- Praca klasowa po każdym dziale nauczania – obowiązuje każdego ucznia. W razie nieobecności uczeń musi zaliczyć sprawdzian w formie pisemnej lub ustnej w terminie ustalonym przez nauczyciela, nie przekraczającym 2 tygodni, a w dzienniku elektronicznym Librus zamiast oceny pojawia się „bz” (brak zadania)
Uczeń może poprawić ocenę ze sprawdzianu zgłaszając to nauczycielowi w dniu rozdania prac. Poprawa musi odbyć się w ciągu 2 tygodni od oddania pracy klasowej.
- Prace klasowe są przechowywane w szkole do końca roku szkolnego.
- Wszystkie notatki i prace domowe realizowane podczas nieobecności uczeń powinien uzupełnić w wyznaczonym przez nauczyciela terminie.
- W ciągu roku szkolnego odbędą się minimum cztery prace pisemne
- Nauczyciel podaje termin pracy klasowej z tygodniowym wyprzedzeniem.
- Nauczycielowi przysługuje czas 2 tygodni na sprawdzenie prac pisemnych i podanie oceny.
- Kartkówki – trwające nie dłużej niż 15 min., sprawdzające wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji, mogą być niezapowiedziane.
- Praca domowa – praktyczna lub pisemna oceniana jest przynajmniej raz w semestrze.
- Przewidziane są również prace domowe dla chętnych, które oceniane są stopniem dobrym lub wyższym.
Nauczyciel ma prawo kontrolować pracę uczniów na lekcji np. sprawdzając ćwiczenia.

9b)

- Uczeń odpowiada lub pisze kartkówkę przynajmniej 2 razy w semestrze
- Uczeń może być pytany na każdej lekcji
- Pytania przy odpowiedzi ustnej dotyczą zagadnień omawianych na 3 ostatnich zajęciach lekcyjnych
- W czasie ustnego sprawdzania osiągnięć ucznia, nauczyciel zadaje mu 4 pytania, jeśli na każde pytanie uczeń udzieli prawidłowej, pełnej, niewymagającej pomocy nauczyciela odpowiedzi, otrzymuje w sumie 8 punktów (za każdą odpowiedź po 2 punkty).
- Skala ocen za poszczególną ilość punktów:
 - 0 pkt. ocena niedostateczna
 - 2 pkt. ocena dopuszczająca
 - 4 pkt. ocena dostateczna
 - 6 pkt. ocena dobra
 - 8 pkt. ocena bardzo dobra

Jeśli, któraś odpowiedź była niepełna lub wymagała pomocy nauczyciela, uczeń otrzymuje za nią tylko 1 punkt. Gdy suma punktów waha się pomiędzy pełnymi ocenami, nauczyciel zadaje uczniowi pytanie dodatkowe (mające dać mu szansę na uzyskanie lepszej noty).

- Partia materiału realizowana podczas nieobecności ucznia ma być przez niego opanowana w wyznaczonym przez nauczyciela czasie, do 2 tygodni od powrotu do szkoły. Wiadomości i umiejętności z lekcji, na której uczeń nie był obecny nie będą egzekwowane na najbliższej jednostce lekcyjnej.
- Oceniane są też odpowiedzi krótkie, w czasie głównego toku lekcji np. dotyczące nowych treści realizowanych po raz pierwszy lub pytań nawiązujących do lekcji poprzednich. Oceny tych odpowiedzi są traktowane jako tzw. „plusy” – pięć „plusów” pozwala uzyskać przez ucznia ocenę bardzo dobrą (ocena aktywności twórczej ucznia), cztery „plusy”- dobra.

9c)

- Przejście do etapu rejonowego Konkursu Przedmiotowego organizowanego przez Kuratorium podnosi ocenę za dany semestr
- Przejście do etapu wojewódzkiego - zasługuje na ocenę celującą na koniec semestru i roku szkolnego, przy ocenie min. dobrej z pozostałych elementów nauczania.
- Sukcesy w innych konkursach nagradzane są oceną celującą cząstkową

10. Częstotliwość oceniania

- uczeń otrzymuje minimum jedną ocenę w miesiącu
- uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji 1 raz w semestrze przy jednej godzinie tygodniowo i 2 razy – przy dwóch w tygodniu
- oceny ze sprawdzianu poprawiamy tylko w ciągu 2 tygodni od daty ich wystawienia.

11. Niezależnie od wyników pisemnego i ustnego sprawdzania osiągnięć ucznia, nauczyciel zleca, a następnie kontroluje prace praktyczne w czasie lekcji oraz zadania domowe.

Do nich należą:

- Opisy, rysunki, schematy, szkice, wykresy, tabele wykonywane samodzielnie przez uczniów na podstawie różnych źródeł informacji (np. atlasu, podręcznika, literatury popularnonaukowej, filmów, multimedialnych, czasopism geograficznych);
- Opisy, rysunki, schematy, szkice, wykresy, tabele wykonywane przez uczniów w wyniku obserwacji i pomiarów obiektów oraz zjawisk przyrodniczych;
- Krótkie opracowania dotyczące wybranych wydarzeń na świecie, w Polsce i we własnym regionie, wykonywane na podstawie informacji z prasy, radia, telewizji, Internetu;
- Opracowania charakteryzujące wybrane państwo lub region świata;
- Opracowania eksponujące specyfikę i walory własnego regionu;
- Wykonywanie zadań w zeszytach ćwiczeń.
- Prezentacje multimedialne

Ocena tych prac odbywa się według następujących kryteriów:

- Poprawność merytoryczna i językowa
- Zgodność treści z tematem, jej przejrzystość i porządek, z uwzględnieniem wstępu, rozwinięcia i zakończenia;
- Dobór treści i materiału ilustracyjnego, umiejętność oceny wiarygodności i selekcji informacji;
- Estetyka i staranność wykonania, czytelność i funkcjonalność rozwiązań graficznych;
- Jakość bibliografii, różnorodność wykorzystywanych źródeł informacji, umiejętność powoływania się na literaturę źródłową.

Kontrola i ocena zeszytów przedmiotowych lub zeszytów ćwiczeń

Prowadzenie przez ucznia bieżących notatek w zeszycie przedmiotowym jest jednym z warunków zwiększenia trwałości efektów procesu nauczania.

Prowadzenie zeszytu przedmiotowego ocenia nauczyciel według następujących kryteriów:

- poprawność merytoryczna i językowa wykonanych zadań i notatek;
- systematyczność sporządzania notatek, wykonywania zadań, w tym również domowych;
- estetyka i staranność wykonania, czytelność i funkcjonalność rozwiązań graficznych.

12. Procedura ustalania oceny semestralnej i rocznej.

Oceny ze sprawdzianów, uczestnictwa w konkursach przedmiotowych i odpowiedzi ustnych oraz kartkówki mają znaczenie kluczowe, pozostałe oceny mają wartość korygującą.

Ocena z drugiego semestru jest jednocześnie oceną roczną, jednak przy jej ustalaniu należy wziąć pod uwagę ocenę z I semestru.

13. Ogólne kryteria wystawiania ocen.

Ocena celująca

Ocenę celującą uzyskiwaliby uczniowie, którzy spełniają większość podanych kryteriów:

- a) zawsze pracują systematycznie,
- b) wykonują wszystkie zadania w toku lekcji zupełnie samodzielnie, poprawnie i starannie,

- c) w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponują rozwiązania nietypowe

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą uzyskiwaliby uczniowie, którzy:

- a) zawsze pracują systematycznie,
- b) wykonują wszystkie zaplanowane w toku lekcji zadania z reguły samodzielnie i poprawnie pod względem merytorycznym i formalnym,
- c) opanowali wiedzę z poziomu koniecznego, podstawowego, rozszerzonego i dopełniającego,
- d) wykazują się wiedzą i umiejętnościami w rozwiązywaniu zadań, problemów teoretycznych i praktycznych nieschematycznych o znacznym stopniu trudności,
- e) posiadają umiejętność dokonywania i uzasadniania uogólnień,
- f) charakteryzują się sumiennością, samodyscypliną i znaczącymi postępami w nauce.

Ocena dobra

Ocenę dobrą uzyskiwaliby uczniowie, którzy:

- a) wykonują czynności zaplanowane w toku lekcji przy niewielkiej pomocy kolegów lub nauczyciela,
- b) uzyskują oceny co najmniej dostateczne ze sprawdzianów,
- c) biorą aktywny udział w lekcji,
- d) opanowali wiedzę z poziomu koniecznego, podstawowego i rozszerzonego,
- e) opanowali wiadomości umiarkowanie trudne, ale niezbędne w dalszej nauce,
- f) poprawnie stosują wiadomości,
- g) wykonują zadania w terminie określonym przez nauczyciela.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną uzyskiwaliby uczniowie, którzy:

- a) pracują na lekcjach, lecz w dużej mierze korzystając z pomocy innych,
- b) uzyskują oceny co najmniej dopuszczające ze sprawdzianów,
- c) opanowali wiadomości i umiejętności określone programem nauczania na poziomie koniecznym i podstawowym,
- d) potrafią zastosować wiadomości zdobyte na zajęciach w sytuacjach typowych i rozwiązywać zadania według poznanego wzorca.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą uzyskiwaliby uczniowie, którzy:

- a) pracują na lekcjach niesystematycznie w dużej mierze korzystając z pomocy innych,
- b) z trudem wykonują prace zaplanowane w czasie lekcji,
- c) osiągają oceny niższe niż dostateczne ze sprawdzianów,
- d) opanowali wiedzę z poziomu koniecznego

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną uzyskiwaliby uczniowie, którzy:

- a) nie opanowali wiadomości i umiejętności elementarnych przewidzianych programem nauczania, a stwierdzone braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu,
- b) uzyskują oceny niedostateczne ze sprawdzianów oraz odpowiedzi ustnych

14.Ustalenie przykładowych wag dla poszczególnych kategorii ocen:

- a) zadanie – 3
- b) kartkówka – 7
- c) sprawdzian – 10
- d) odpowiedź- 7
- e) aktywność- 1
- f) udział konkurs/ olimpiada- 6 sukces - 10
- g) prezentacja/ album- 3
- h) wycieczki edukacyjne- 4

W czasie edukacji zdalnej obowiązuje przejściowo skorygowana waga dla 4 kategorii ocen:

- a) sprawdzian- 8
- b) kartkówka- 5
- c) aktywność- 3
- d) systematyczność- 3 (nowa kategoria)